

Verslag gesprek over Regionale Energiestrategie met Bathmen d.d. 5 november 2020

- Vraag: In het filmpje gaat het ook over biogas, terwijl de RES gaat over zon en wind. Hoe zit dat?
Antwoord: De RES gaat over een hard bod aan opwek elektriciteit tot 2030 (= zon en wind) en het in beeld brengen van de mogelijkheden voor warmteopwerk. Hier zijn we in Deventer en Overijssel ook hard mee bezig. Dus de opwek van Oxe Geeft Gas is dus een van de goede voorbeelden die verder uitgebreid moeten kunnen worden. Maar omdat de impact van opwek van elektriciteit groot is, heeft de Raad gevraagd om de sessies daar specifiek over te laten gaan. Maar met de andere onderwerpen zijn we even hard aan de slag.
- Opgemerkt wordt dat er vele vormen van participatie zijn, maar dat dit niet de participatie is die het woord impliceert. Het lijkt er op dat alles al besloten is en dat er alleen 'voor de vorm' nog langs de inwoners wordt gegaan. Is er nog wel invloed mogelijk? Is dit niet veel meer een raadpleging of informatieronde, waarmee de gemeente dan een 'vinkje kan zetten' dat er participatie heeft plaatsgevonden?
Reactie van de voorzitter: het klopt dat we het lang over het woord 'participatie' hebben gehad en dat dit niet de hele lading dekt. Een ander woord vinden is lastig, omdat raadpleging bijvoorbeeld ook niet toereikend is. Dat zou dit proces weer te kort doen, inwoners hebben namelijk wel degelijk invloed op de uitkomsten van dit RES-proces. De gemeenteraad weegt de hele opbrengst van alle groepen met wie gesproken is mee in de definitieve besluitvorming over de hoogte van het bod. Daarom is het van belang dat wij de inbreng zo letterlijk mogelijk overbrengen aan de gemeenteraad in de verslaglegging van deze bijeenkomsten. Daarnaast is het van belang dat de inwoners, al dan niet diegene die meepraten in deze groepen, gebruik maken van andere kanalen richting de gemeenteraad (inspreek recht, brieven bezoeken fracties) om hun zorgen kenbaar te maken.
- Het RES bod en de discussie focust zich volledig op de elektriciteit vraag en sluit de warmtevraag uit. Echter een deel van de benodigde elektriciteit is nodig voor warmteopwekking. Deze ontkoppeling vindt ook plaats in het Energieplan en doet in onze ogen onrecht aan de werkelijke situatie. Als (een deel van) de warmtevraag niet met elektriciteit wordt opgewekt is er ook minder zonne-energie en windenergie nodig. Alternatieven als biogas, waterstofgas of zelfs aardgas worden op deze manier niet meegenomen in de integrale afweging. Of de warmte wordt meegenomen en de bijdrage van de elektriciteit wordt meegenomen of de warmte wordt niet meegenomen en het deel van de elektriciteit hiervoor ook niet.
- Vraag: er wordt gesproken over 'lokaal eigendom'. Veel inwoners en organisaties zoals Noaber Energie doen alles in hun vrije tijd. Die kunnen bijna niet op tegen en concurreren met de commerciële partijen (ook wel 'cowboys') die hier beroepsmatig mee bezig zijn. Hoe garandeert de gemeente dat de gestelde 50% opbrengst van lokale initiatieven ook daadwerkelijk plaatsvindt?
Antwoord: de gemeenteraad heeft bij het energieplan een motie aangenomen waarin wordt gesteld dat bij grootschalige opwek sprake moet zijn van minimaal 50% lokaal eigenaarschap. In de plannen en de uiteindelijke planvorming zal hier dus rekening mee gehouden worden. Er wordt door de gemeente zeker op gestuurd. Het is een opdracht van de gemeenteraad, die nog eens wordt herbevestigd met deze zorg in deze participatiegroep. Er is nog niet uitgewerkt wat minimaal 50% lokaal eigenaarschap concreet inhoud. In de RES 1.0 wordt hier aandacht aan besteed, daarnaast komt de landelijke koepelorganisatie is: Energie Samen (<https://energiesamen.nu/>) met een voorst. Energie Samen behartigt de belangen van lokale energie coöperaties en -verenigingen en andere energie-communites van burgers, boeren en/of lokale bedrijven. Aansluitend bij hetgeen in de RES 1.0 komt te werkt Deventer haal uitgangspunten uit. Daarbij wordt lokaal eigenaarschap breed benaderd: meepraten over beperken hinder, meedelen in de winst en mogelijkheden om financieel te participeren,
- Reactie van de deelnemers is dat dit op zich een mooie ontwikkeling is, maar dat dit soort zaken tijd kost om goed tot ontwikkeling te komen. De RES is al snel, deze zorg wil men overbrengen en genoteerd zien.
- Vraag: in het verlengde van het vorige punt wordt gevraagd of er ook middelen beschikbaar zijn voor lokale energie coöperaties, om juist te kunnen concurreren met 'de markt'?

- Antwoord: nee, die middelen zijn er (nog) niet. Hier wordt wel naar gekeken, ook bij bijvoorbeeld de provincie, maar dit op dit moment nog niet aan de orde.
- Vraag: hoeveel ligt er nu daadwerkelijk vast? Het gevoel bekruipt men dat er al meer vast ligt dan de gemeente zegt.
 - Antwoord: er ligt in het kader van de RES nog niks vast. Geen projecten m.b.t. zon en wind, er is alleen een concept bod (die 212GWh) gedaan. Daar gaat het nu om.
 - Opgemerkt wordt dat de energietransitie niet ophoudt bij de gemeente- of landsgrenzen. We moeten veel breder kijken dan dat nu gebeurt, gemiste kans.
 - Vraag: In het verhaal werd verteld hoeveel het concept RES bod is (212) maar dat daar ook al wat van gerealiseerd is met bijvoorbeeld de twee windmolens die er al staan en andere reeds afgeronde projecten. Hoeveel moet er nog daadwerkelijk worden gerealiseerd met aftrek hiervan?
 - Antwoord: er moet nog voor 175 GWh worden gerealiseerd in de RES.
 - In Bathmen is men nerveus over wat er potentieel allemaal mogelijk is in en rond Bathmen, gezien de ligging in het buitengebied. Grote zorgen die men graag genoteerd ziet. Communicatie met inwoners is van groot belang voor het draagvlak van eventuele ontwikkelingen.
 - Men is geschrokken van wat er in bijvoorbeeld Wilp geplaatst is aan zonnepanelen, schrikbeeld voor Bathmen.
 - De landschappelijke impact van dit soort ontwikkelingen is niet altijd bekend en wordt pas zichtbaar als het gerealiseerd is.
 - Er is zorg over de stappen die de gemeente neemt en de impact daarvan op de omgeving.
 - We moeten niet vooroplopen in de realisatie. Over een aantal jaren zijn er weer andere ontwikkelingen waardoor duurzame energie mogelijk anders en sneller wordt ontwikkeld. Dan plaatsen we nu voor 15 tot 30 jaar windmolens en zonneparken, terwijl dat mogelijk over 5 tot 10 jaar niet meer zou hoeven.
 - Vraag: Wordt er rekening gehouden met de laagvliegroutes, bijvoorbeeld de wachtroutes voor vliegveld Lelystad?
 - Antwoord: ja, in de herziene windverkenning is hier rekening mee gehouden. De details kunnen we niet geven, die worden uitgezocht en die mailen we na.
 - Vraag: stel er wordt een windmolen geplaatst, wie is dan de belanghebbende? Binnen welke cirkel moet er met inwoners afspraken worden gemaakt?
 - Antwoord: dat was 400 meter, maar ook hier weten we op dit moment de details niet en komen we hier per mail op terug.
 - Het voorbeeld van Drenthe en Groningen wordt gegeven, waar er enorm veel weerstand en verzet is tegen de plaatsing van windparken.
 - Aangegeven wordt dat in die regio het Rijk de regie heeft gepakt en dat ook de gemeenteraden hier buiten spel waren gezet. In Deventer zien we dit niet snel gebeuren, ook niet omdat wij niet op die schaal gronden hebben om zoveel op te realiseren. Het bevoegd gezag is hier in Deventer de gemeenteraad.
 - Vraag: op welk moment worden inwoners betrokken of geïnformeerd als er bijvoorbeeld een zoekrichting of een gebied wordt aangewezen waar mogelijk zonnepanelen of windmolens kunnen komen? Dat zou veel sneller moeten zijn dan dat nu het geval is.
 - Antwoord: we erkennen dat hier een spanningsveld zit. Stukken worden openbaar zodra het college een besluit genomen heeft. Wanneer er onderzoek heeft plaatsgevonden, zijn alle gronden die formeel al afvallen hier al niet in meegenomen. Dan blijft over waar het wel mogelijk is, maar waar dat dan daadwerkelijk mogelijk is wordt pas officieel na een besluit. Op dat moment zullen de inwoners in zo'n gebied geïnformeerd worden.
 - Opgemerkt wordt dat dit geen participatie is zoals Bathmen dat dan graag zou willen zien.
 - Vraag: kunnen aangewezen gebieden ook 'uitgeruild' worden met andere gebieden?
 - Antwoord: ja, in theorie kan dat als blijkt dat in dat gebied er toch redenen zijn om niet te realiseren.
 - De postcoderoosregeling wordt afgeschaft. Er komt nu vanaf 2023 een landelijke subsidieregeling op de elektriciteitsprijs.
 - Vraag: In Oxe is men bezig met biogas, daar is landbouwgrond en vee voor nodig. Dit gaat concurreren met het plaatsen van zonnepanelen en windmolens. Wat laat de gemeente dan voorgaan?
 - Antwoord: de constatering van de concurrentie is juist en daar zit inderdaad spanning op. Dit conflicteert met de plaatsing van zonnepanelen. We kunnen nu niet zeggen wat voor gaat, maar het initiatief in Oxe is al realiteit en wordt gewaardeerd door de gemeente.

- Opgemerkt wordt dat er compensatie moet komen voor omwonenden wanneer er windmolens of zonneparken worden gerealiseerd. Bij geen compensatie, geen draagvlak.
- Kijk vooral naar plekken waar de zonnepanelen niet opvallen.